

Piliscevei Közös Önkormányzati Hivatal Leányvári Kirendeltsége		
IKTATÓ		
Érk.:	Érkeztetési sorszám:	
2018.06.04	1333	
Iktalószám:	Melléklet:	Ügyintéző
1095-B	-	Valley

Tisztelt Polgármester Asszony / Úr!

Az önkormányzat és a megyei könyvtár által kötött megállapodás szerint minden év május 31-ig a megyei könyvtár tájékoztatót küld a települési önkormányzatoknak a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer előző évi tevékenységéről. Ebben az évben is tartalmasabb beszámolót készítettünk, az általános részben a megyei tendenciákat mutatjuk be, majd ezt követi az Önök településére vonatkozó szakmai és pénzügyi beszámoló a hatékonyabb működést szolgáló javaslatokkal kiegészítve.

Fő célok, prioritások 2018-ban:

- **Digitális kompetenciafejlesztés:** Azokon a településeken, ahol erre igény mutatkozott, tanfolyamokat és/vagy előadásokat szerveztünk annak érdekében, hogy a kistelepüléseken élők digitális tudását fejlesszük. Előadónak a megyei könyvtár munkatársát kértük fel.
- **Az olvasás, mint szabadidős forma népszerűsítése:** Különösen tekintettel vagyunk a gyermek- és ifjúsági korosztály igényeire, ezért gondosan válogatjuk a kistelepülési könyvtárak gyermekolvasóinak beszerzett dokumentumokat a helyi kollégák bevonásával. A 14 évesnél fiatalabb korosztálynak különös odafigyeléssel szervezzük a rendezvényeket, melyeknél az előadók kiválasztását programajánlókkal segítjük. Tudatosítottuk a kistelepülési könyvtárosokban is, hogy a gyerekek könyvtárhasználatának bővítése kulcskérdés, hiszen belőlük lesznek a jövő felnőtt olvasói. A Magyar Népmesék társasjáték megvásárlásával pedig minden településen igyekeztünk a könyvtár „játékos” oldalát is kidomborítani.
- **A települési könyvtárak retrospektív állományának beillesztése és kereshetővé tétele a József Attila Megyei és Városi Könyvtár integrált könyvtári rendszerében, különös tekintettel az egyedi és helyismereti dokumentumokra.** 2018 során további erőfeszítéseket tettünk annak érdekében, hogy az immár - Tokoddal kiegészült - 60 ellátott települési könyvtár állományát teljes egészében a TextLib integrált könyvtári rendszerbe felrögzítsük, és így a megyei könyvtár katalógusában a dokumentumok közel 95 százalékát kereshetővé tegyük. Ez természetesen azt is jelenti, hogy egyedi és helyismereti dokumentumaik is bekerültek a rendszerbe. 2018-ban folytatódott Mocsá, Neszmély és Szákszend „honosítása”, valamint elvégeztük a retrospektív állomány feldolgozását Annavölgy, Dunaszentmiklós és Úny településeken. A könyvtáros kollégák segítségével továbbra is zajlott a munka Bokodon, Csolnokon, Dadon és Kesztölcön, valamint csaknem teljesen elkészült Tokod állományának rögzítése is a TextLib-ben. Folyamatos a kollégák betanítása a gépi kölcsönzésre is, aminek köszönhetően már az olvasói adatok is könnyebben kereshetővé válnak.
- **A települési könyvtárosok szakmai fejlődésének biztosítása:** A tavalyi év során 2 alkalommal szerveztünk továbbképzést a települési könyvtárosok számára, valamint meghívást kaptak a kollégák a Könyvtári Hét nyitónapján megrendezésre kerülő

szakmai konferenciára is, ahol Bajna, Pilismarót és Vértestolna vezetője tartott beszámolót a megjelenteknek a náluk működő „jó gyakorlatokról”.

- **Könyvtárak felújítása, korszerűsítése:** 2018 során Annavölgy, Kömlőd, Máriahalom, Neszmély és Úny felújított könyvtárának teljes körű berendezését valósítottuk meg (bútorokkal, függönyökkel, szőnyegekkel, számítástechnikai eszközökkel), valamint az új helyre költözött pilismaróti könyvtárban nyújtottunk az állomány felrakásával segítséget a könyvtáros kollégának.
- **Erőteljes PR munka:** Nagyon fontosnak tartottuk 2018-ban is, hogy a megye egész lakossága megismerje tevékenységünket és a rendszerben lévő lehetőségeket. Reklámanyagokat készítettünk, újságcikkeket írtunk, rendszeresen frissítettük honlapunkat, valamint a friss híreket, pályázati felhívásokat a Facebook-on létrehozott KEMKSZR elnevezésű zárt csoportunkban is közreadtuk. Törekedtünk arra, hogy a kistelepeleken élő potenciális olvasókat valóságos olvasókká „változtassuk”, ennek érdekében kézműves anyagokkal és apró ajándékokkal támogattuk a falunapokra kitelepülő helyi kollégákat, akik egyidejűleg tájékoztatták is az érdeklődőket a könyvtári szolgáltatásokról.

Kiemelt projektjeink:

- KönyvtárMozi előadások propagálása a 2017. évi NKA pályázat mintájára, valamint módszertani anyagok kidolgozása.
- Falunapi kitelepülések 2 alkalommal, és szóróanyagok/ajándékok biztosítása további 6 településnek.
- Internet Fiesta 2018. programsorozaton való részvétel Redmenta típusú online feladatlappal – a nyertesek értékes díjakkal (pl. könyvutalvány, notesz, toll, bögre) gazdagodhattak.
- Olvasótábor 21 gyermek részvételével Bajnán.
- GDPR és GINOP szakmai továbbképzés - nemcsak KSZR könyvtáraknak - 49 fő részvételével.
- A Könyvtári Hét programjaiba a települések ismételt bevonása és a Megbocsátás hetének kiterjesztése a helyi könyvtárakra is - szorgalmazva az olvasóknál régóta kint lévő dokumentumok visszaszolgáltatását.
- Elindított és folytatott könyvtárfelújítás Annavölgyön, Kömlődön, Máriahalmon, Neszmélyen, Tarjánban és Únyon.
- „Az év Komárom-Esztergom megyei kisteleplési könyvtárosa” vándordíj megalapítása, valamint - a települések nagysága szerint - 3 könyvtár részére odaítélésre kerülő „Az év települési könyvtára” díj létrehozása.
- A hagyományossá vált KSZR-naptár kiadása.
- A Komárom-Esztergom megye településein fellelhető hagyományos és/vagy nemzetiségi ételeket csokorba szedő szakácskönyvünk megjelentetéséhez a receptek begyűjtése.

Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken

Település	Lakónépessége	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma			
		Regisztrált használók	Személyes használat	Az összesből Internet használat	Telefon, fax, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok	Regisztrált használók	Személyes használat	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok
Összesen	89 545	10 349	60 146	10 887	3 335	3 936	91 557	90 766	4 480	30 051	34 593	40 517
1-500 lakosú településen	2 541	372	2 182	455	0	101	3 633	1 387	115	1 060	1 520	614
501 - 1000 lakosú településen	10 837	1 021	7 191	695	20	11	9 753	9 295	303	3 101	3 794	4 780
1001 - 1500 lakosú településen	16 517	2 371	12 962	1 851	113	21	11 362	8 343	1 193	6 497	5 495	4 943
1501 - 5000 lakosú településen	59 650	6 585	37 811	7 886	3 202	3 803	66 809	71 741	2 869	19 393	23 784	30 173

(az adatok a könyvtárak statisztikai jelentései alapján készültek)

Az ellátandó lakosság száma a megyében 2 451 fővel nőtt 2017-hez képest, köszönhetően nagymértékben Tokod nagyközség csatlakozásának a KSZR-hez. A regisztrált használók száma 2017-hez képest ugyan 2 %-kal nőtt, de sajnos a személyes használatok száma 19 %-kal csökkent, amely betudható a felújítások miatt hosszabb ideig tartó zárva tartásoknak. Az OPAC használat 83 %-kal nőtt, feltehetően annak köszönhetően, hogy kollégáink megismerték és megismertették olvasóikkal az online katalógusban rejlő lehetőségeket. Sajnos ugyancsak a felújítások és költözések következménye lehet, hogy a kölcsönzött dokumentumok száma 39 %-kal csökkent, ugyanakkor érdekes tény, hogy a helyben használt dokumentumok száma 150 %-kal nőtt. Sokat számít ez utóbbi esetben Tokod szerepe, valamint a már felújított könyvtárak egyre nagyobb népszerűsége az olvasók körében.

A 14 éven aluli regisztrált használók száma 18 %-kal, az általuk kölcsönzött dokumentumok száma 44 %-kal csökkent, mivel sok településen sajnos egyre kevesebb a kisgyermek (néhol már iskola sincs). Továbbra is igyekszünk már az óvodás korú gyermekekkel megismertetni és megszerettetni a könyvtárakat, hogy felnőttként is olvasóink legyenek.

A táblázatból kitűnik, hogy a kistelepülési könyvtárakba átlagosan a lakosok 12 %-a iratkozott be, amely arány 2017-hez képest nem változott. A települések nagyságára lebontva ez az átlagos adat az alábbiak szerint mutat árnyaltabb képet:

1-500 lakosú települések:	15 % (2017-ben 25%)
501-1000 lakosú települések:	9 % (2017-ben 11 %)
1001-1500 lakosú települések:	14 % (2017-ben 11 %)
1501-5000 lakosú települések:	11 % (2017-ben 12%)

A regisztrált felhasználók 43%-a gyermekkorú. Ez a magas szám rendkívül örvendetes, bár 15 könyvtárunk iskolai könyvtárként is működik.

A táblázat adatait egymással összevetve az alábbi következtetéseket vonhatjuk le:

- egy lakosra 1,49 könyvtárlátogatás jut (2017-ben 1,17),
- egy regisztrált felhasználó átlagosan 6 alkalommal látogatott el 2018 során településének könyvtárába,
- egy könyvtárlátogatás alkalmával 2 dokumentumot használtak helyben a felhasználók,
- egy regisztrált könyvtárhasználó átlagosan 9 könyvet kölcsönzött ki 2018-ban - ugyanez a mutató a gyerekekre vetítve 8 db dokumentumot jelent.

Meg kell jegyeznünk, hogy az egyes települések könyvtárainak használata nagyon-nagy eltéréseket mutat (ez a táblázatból nem látszik). Ennek okát a könyvtárosok eltérő elhivatottságában és az épületek különböző állapotában látjuk, melyek reményeink szerint még változhatnak.

A nyitva tartási idő még mindig nem éri el a kívánt értéket, de elmondható, hogy az átlagot egy-egy kirívó könyvtári szolgáltatóhely rontja heti 2-6 órás nyitvatartásával.

A kistelepülések könyvtárainak humán erőforrás-ellátottsága nem mindenhol felel meg a kívánatosnak. Legrosszabb helyzetben az 1 500 fő feletti lakosságú települések vannak, az önkormányzatok számára nagy nehézséget okoz a megfelelő képzettségű könyvtáros kinevezése, valamint a szükséges végzettség (pl. segédkönyvtáros képesítés) megszerzéséhez sem állnak rendelkezésre források.

A könyvtárosok digitális és könyvtárszakmai kompetenciái 2017-ben tovább javultak, de még mindig akadnak hiányosságok, amelyek 2018 során is megnehezítette a munkánkat. Az egyes kompetenciák felmérése 2019-re halasztódott.

A települések polgármesterei felé korábban is jeleztük, ha a könyvtáros végzettsége nem volt megfelelő, ennek köszönhetően 2017-ben 2 fő elvégezte a segédkönyvtárosi képzést, valamint 2018-ban szintén 2 fő tett sikeres vizsgát hasonló tanfolyamon.

A legtöbb önkormányzat részmunkaidőben alkalmazza könyvtárosát, amely munkaidő több esetben is csupán a nyitvatartási időre vonatkozik, így a belső munkákra a könyvtárosoknak nem marad idejük. Sok a kulturális közfoglalkoztatott, helyzetük bizonytalan.

A legnagyobb probléma településeken továbbra is az akadálymentesítés hiánya, vagy csak részleges megléte. 60 település közül csupán 34 helyen megoldott a mozgáskorlátozottak bejutása az épületbe, a többnyire emeleten lévő könyvtárhelyiségeket viszont ezek közül is csak kb. 10 %-ban lehet lifttel vagy egyéb úton megközelíteni.

Az állomány biztonságos tárolása csaknem mindegyik településen fejlesztésre vár, mivel ismereteink szerint 2-3 épületben van csupán riasztó.

A saját települési adatok az I. számú mellékletben találhatóak.

Tatabánya, 2019. május 21.

Tisztelettel:

Mikolasek Zsófia
igazgató

I.
Leányvár

A KSZR segítségével történt értékgyarapodás:

Dologi kiadások	Tárgyi beszerzések	Rendezvények	Dokumentumbeszerzés	Összesen
242 517 Ft	0 Ft	135 250 Ft	624 693 Ft	1 002 460 Ft

Rendezvények:

- "1848, te csillag" - megyei történelmi és műveltségi vetélkedő
- **Bogárháton**
- Könyvtárhasználati vetélkedő (4. osztály)
- Könyvtárhasználati vetélkedő (3. osztály)
- Természettel való ismerkedés, növényhatározás, fotózás
- **Sára Labor: Piroska és az erdőmeséi**

Könyvtárhasználat:

	2017	2018
Regisztrált használók száma	70 fő	72 fő
Ebből 14 éven aluli	18 fő	17 fő
Személyes használat	1044	1231
Ebből 14 éven aluli	709	708
Kölcsönzött dokumentumok száma	3955	3690
14 éven aluliak által kölcsönzött dokumentumok száma	3280	3060

